Я йшов у нікуди»: фатальний вибір героя новели «Я (Романтика)». Твір 11 клас

Микола Хвильовий (Микола Григорович Фітільов) — один із найвидатніших представників доби «розстріляного відродження». Він був сіячем людських душ, і проросли зерна, посіяні його рукою. Будучи переконаним комуністом, пропагуючи ідею «азіатського ренесансу» у памфлетах двох ранніх періодів (до 1930 року), тобто свято вірячи в те, що країни, у яких до влади прийшли більшовики, зможуть завдяки соціальним перетворенням у всіх сферах життя досягти нечуваного прогресу, митець зумів водночас показати в прозовій збірці «Сині етюди» (1923) антигуманність і антилюдяність революції та породженої нею громадянської війни, які зруйнували ієрархію моральних цінностей, поставивши на вершину політичну ідеологію й класові інтереси.

Новела «Я (Романтика)» побудована у формі внутрішнього монологу головного героя, із якого читач дізнається про його почуття, про боротьбу у душі двох протилежних начал: людяності й фанатичної відданості комуністичній ідеї. Присвята «Цвіт яблуні» відразу налаштовує нас на особливий настрій. Адже у новелі М. Хвильового змальовані трагічні події. І справді, герой твору «Я (Романтика)» змушений убити свою матір, заарештовану з групою черниць, щоб не перетворитися на зрадника революції. Персонаж Я очолює чорний трибунал — одну з більшовицьких трійок, які у післяреволюційні часи засуджували до смертної кари мільйони інакодумців. Крім Я і його матері, головними героями твору є доктор Тагабат, Андрюша та дегенерат. Як будь-який судовий орган, трибунал повинен складатися з непарної кількості осіб для того, щоб уникнути однакової кількості голосів «за» і «проти». Отже, Я як особи не існує: це лише сукупність характерів. Доктор Тагабат уособлює звірячий інстинкт Я, адже є надзвичайно жорстоким і безжалісним, Андрюша уособлює страх Я, його нездатність до протесту (не дивлячись на те, що Андрюша проти своєї волі входить до трибуналу, він продовжує, не опираючись, підписувати якоюсь закарлючкою смертні вироки), дегенерат — «сторож душі» Я, «вірний пес революції» із зовнішністю кримінального злочинця, що не володіє особливими інтелектуальними здібностями, автоматично виконує всі накази. Мати є символом усього доброго і світлого в душі головного героя. Проте, боротьба одного проти трьох є не зовсім чесною, тому доктор Тагабат, дегенерат і Андрюша врешті-решт перемагають. Власна кар'єра Я виявилася на терезах егоїзму вагомішою за життя рідної матері. Ні, Я не був поганим! Він лише помилився, помивши руки у святій крові тієї, хто подарував йому життя.

Головний герой був наділений, як і всі люди, правом вибору. Так називається воля. Саме вона відрізняє нас від тваринного світу, дає змогу вдосконалюватися чи йти шляхом моральної деградації. Я обрав другу стежку, стежку вічного зла й диявола, і був за це жорстоко покараний. Недаремно у кінці твору саме дегенерат відводить Я від тіла матері. Микола Хвильовий використовує в цьому епізоді кінематографічний прийом проекції в майбутнє, даючи читачеві змогу зрозуміти, що головний герой новели сам став дегенератом, «вірним псом революції».

У кожної нації є свій пантеон митців, імена яких стали іменами- емблемами, що вирізняють цей культурний простір з-поміж інших. Микола Хвильовий є, безумовно, чи не найяскравішим літературним діячем, що входить до пантеону народного геніалітету України.